

การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ศุภกิจ โพธิ์ศิริกุล

คุณวุฒิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคุษุภณ์บัณฑิต

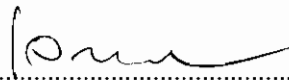
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2553

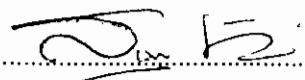
คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิตและคณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิต ได้พิจารณา
คุณวุฒิบัณฑิตของ สุกิจ โปธิ์ศิริกุล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณวุฒิบัณฑิต

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม)

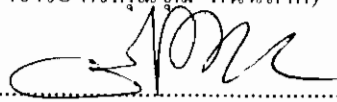

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ กนฉลาด)

คณะกรรมการสอบคุณวุฒิบัณฑิต

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ เคียววิเศษ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ กนฉลาด)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

คณะศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับคุณวุฒิบัณฑิตฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แอ้มกสิกร)

วันที่ 6 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2553

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2552

ประกาศคุณูปการ

คุณภีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีอย่างสมบูรณ์ด้วยได้รับความเมตตาจากคณะกรรมการควบคุมคุณภีนิพนธ์ ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ กนถลาด ที่ได้ดูแลให้คำแนะนำที่ทรงคุณค่า ตรวจสอบแก้ไขคุณภีนิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาใช้เวลาในการพิจารณา ตัดบ่งชี้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือให้แก่ผู้วิจัยอย่างรวดเร็ว ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูแนะแนวและครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้แก่ผู้วิจัยอย่างรวดเร็วและสมบูรณ์ภายในเวลาที่กำหนด

ขอขอบคุณภรรยาและบุตรที่เป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากคุณภีนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณแห่งบิดามารดาซึ่งเป็นผู้มอบชีวิตและครูผู้ประเสริฐของผู้วิจัย ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

สุกิจ โพธิ์ศิริกุล

49810440: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ : ทักษะการดำเนินชีวิต/ ตัวบ่งชี้/ นักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา

ศุภกิจ โพธิ์ศิริกุล: การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (DEVELOPMENT OF INDICATORS OF LIFESTYLE SKILLS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION) คณะกรรมการควบคุมคณานิพนธ์: เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม, ก.ค., กุณวุฒิ คนฉลาด, Ed.D. 256 หน้า, ปี พ.ศ. 2553.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา และเพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการ โครงสร้างตัวบ่งชี้การพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียน โรงเรียนมัศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ครูแนะแนวและครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2552 จำนวน 300 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน โดยโปรแกรม SPSS และใช้โปรแกรม LISREL ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดล โครงสร้างตัวบ่งชี้การพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัยพบว่า

ตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบหลักที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และการสื่อสาร องค์ประกอบทักษะด้านการตัดสินใจ และองค์ประกอบทักษะด้านการเลือกดำเนินชีวิต ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบหลัก ได้รับการพัฒนาผ่านตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบย่อยทั้งหมด 6 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้การมีพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิต 21 ตัวบ่งชี้ เหลือ 3 องค์ประกอบหลัก 17 ตัวบ่งชี้

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของ โมเดลการพัฒนาตัวบ่งชี้การพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียน โรงเรียนมัศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้ค่า ไค-แอสควร์ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้วทดสอบสมมติฐานการวิจัย ผลการทดสอบพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

49810440: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; Ph.D. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEY WORDS: LIFESTYLE SKILLS/ INDICATORS/ SECONDARY SCHOOL

SUKIJ POSIRIKUL: DEVELOPMENT OF INDICATORS OF LIFESTYLE SKILLS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION. ADVISORY COMMITTEE: CHAROENWIT SOMPONGTAM, Ph.D., KUNAWUDII KONCHALARD, Ed.D. 256 P. 2010

The purposes of this research were to develop indicators of lifestyle skills of secondary school students and to investigate the correspondence of the indicator model of lifestyle skills of secondary school students with the empirical data. The samples consisted of 300 guidance teachers and advisory teachers in secondary schools under the Office of Basic Education Commission in 2009 by using a multi-stage random sampling technique. The instrument used for collecting the data was a questionnaire.

The data were analyzed by descriptive statistics through SPSS for Windows Confirmatory Factory Analysis was analyzed through LISREL.

The findings were as follows:

The factors which influenced the development of indicators of lifestyle skills of secondary school students consisted of 3 factors; interpersonal relationship and communication skills, decision making skills and health lifestyle skills. The three factors were developed through six sub-variables and 21 life-style skill indicators. Three factors and 17 indicators were.

The composite indicators of the development of indicators of lifestyle skills of secondary school students, of three major factors were in the order of weight as follows: interpersonal relationship and communication skills, health lifestyle skills, and decision skills

The results of the structural validity test of the model of the development of indicators of lifestyle skills and the empirical data by using Chi-square, Goodness of Fit Index, and the Adjusted Goodness of Fit Index revealed that the model significantly corresponded with empirical data.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ด
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
สภาพการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา	14
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตของนักเรียน	17
แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะชีวิต	27
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้	94
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	103
3 วิธีดำเนินการวิจัย	111
ขั้นตอนที่ 1 กำหนดองค์ประกอบตัวบ่งชี้สร้างตัวแบบเชิงทฤษฎี	111
ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนทดสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ทักษะ ในการดำเนินชีวิต	113
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	122
สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์และแปลผล	122
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	123

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การพัฒนาทักษะในการดำเนิน ชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา	125
ตอนที่ 2 การทดสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการ โครงสร้างตัวบ่งชี้ การพัฒนาทักษะในการดำรงชีวิตของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา กับข้อมูล เชิงประจักษ์	132
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	156
สรุปผลการวิจัย	157
อภิปรายผลการวิจัย	160
ข้อเสนอแนะ	164
บรรณานุกรม	167
ภาคผนวก	177
ภาคผนวก ก	178
ภาคผนวก ข	180
ภาคผนวก ค	191
ภาคผนวก ง	200
ภาคผนวก จ	228
ภาคผนวก ฉ	254
ประวัติย่อของผู้วิจัย	256

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	19
2	26
3	34
4	35
5	54
6	59
7	62
8	64
9	66
10	68
11	70
12	72
13	73
14	75
15	76
16	114
17	126
18	127
19	128

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของแบบวัดตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักด้านมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร ในองค์ประกอบย่อยด้านทักษะ การให้ความร่วมมือ (n = 300 คน)	128
21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของคะแนนแบบวัดตัว บ่งชี้องค์ประกอบหลักด้านทักษะการตัดสินใจ ในองค์ประกอบย่อยด้านทักษะการคิด วิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ (n = 300 คน)	129
22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของคะแนนแบบวัดตัว บ่งชี้องค์ประกอบหลักด้านทักษะการตัดสินใจ ในองค์ประกอบย่อยด้านทักษะการ แก้ปัญหา (n = 300 คน)	130
23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของคะแนนแบบวัด ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักด้านทักษะการเลือกดำเนินชีวิต ในองค์ประกอบย่อย ด้านทักษะ การจัดการความเครียด (n = 300 คน)	130
24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของคะแนนแบบวัด ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักด้านทักษะการเลือกดำเนินชีวิต ในองค์ประกอบย่อย ด้านทักษะ การควบคุมดูแลตนเอง (n = 300 คน)	131
25 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทักษะชีวิตของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา	132
26 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ขององค์ประกอบด้านการติดต่อ สื่อสาร (CS)	135
27 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ขององค์ประกอบด้านการให้ ความร่วมมือ (CAT)	139
28 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ขององค์ประกอบด้านการคิด วิเคราะห์ (CT)	136
29 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ขององค์ประกอบ ด้านการแก้ปัญหา (PS)	136
30 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ขององค์ประกอบ ด้านการจัดการความเครียด (STM)	136

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
31 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ขององค์ประกอบด้านการควบคุมดูแลตนเอง (SEM)	137
32 ค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity และ Kaiser-Meyer-Olkin-Measure Sampling Adequacy (KMO) ในแต่ละองค์ประกอบ	138
33 แสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	141
34 ค่าสถิติประเมินความกลมกลืนของ โมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของ โมเดลองค์ประกอบของตัวบ่งชี้รวมทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	151
35 ผลของ โมเดลองค์ประกอบตัวบ่งชี้รวมทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน	152
36 ผลการแยกส่วนของ โมเดลองค์ประกอบด้านมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสารที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน	153
37 ผลการแยกส่วนของ โมเดลองค์ประกอบด้านการตัดสินใจที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน	154
38 ผลการแยกส่วนของ โมเดลองค์ประกอบด้านการเลือกดำเนินชีวิตที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงยืนยัน	155
39 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสัมภาษณ์การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	208
40 การสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ตัวบ่งชี้ทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร	221
41 การสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ตัวบ่งชี้ทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านทักษะการตัดสินใจ	223

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
42 การสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ตัวบ่งชี้ทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านทักษะการเลือกดำเนินชีวิต	225
43 แสดงผลการเปรียบเทียบตัวบ่งชี้ของทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการสัมภาษณ์ด้านมนุษยสัมพันธ์และการสื่อสาร	227
44 แสดงผลการเปรียบเทียบตัวบ่งชี้ของทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการสัมภาษณ์ด้านทักษะการตัดสินใจ	228
45 แสดงผลการเปรียบเทียบตัวบ่งชี้ของทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการสัมภาษณ์ด้านทักษะการเลือกดำเนินชีวิต	229
46 แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามการพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน	234
47 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามการพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	267

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะในการดำเนินชีวิต	11
2 กรอบแนวคิดพื้นฐานสำคัญของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิต	33
3 ขั้นตอนการพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา	121
4 ตัวบ่งชี้รวมทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา	140
5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้ทักษะมนุษยสัมพันธ์และ การสื่อสาร	145
6 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้ทักษะการตัดสินใจ	146
7 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้ทักษะการเลือกดำเนินชีวิต	147
8 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ของตัวบ่งชี้ รวมทักษะในการดำเนินชีวิตของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	150